

CONGRES – OUDER-KIND INTERACTIES

15 april 2020
Jaarbeurs, Utrecht

Het congres over ouder-kind interacties staat dit keer in het teken van verstoring in de ouder-kind relatie.

De interactie tussen ouder en kind is voor zowel het welzijn van de ouder, als voor de ontwikkeling van het kind ongelooflijk belangrijk. Onder meer de gehechtheid tussen kind en ouder valt of staat met een gezonde interactie. In de hulpverlening en begeleiding komen we echter vaak situaties tegen waarin de ouder-kind interactie verstoord is. Op dit congres zullen experts uit wetenschap en praktijk uitvoerig stilstaan bij de manieren waarop je als professional van betekenis kunt zijn wanneer het niet goed loopt tussen ouders en hun kinderen. Zaken als gehechtheid, kindermishandeling, toxische stress, het begeleiden van interacties in scheidingsituaties en het doorbreken van intergenerationele overdracht komen daarbij uitgebreid aan de orde.

Doelgroep

Dit congres is gericht op hbo en academisch opgeleide hulpverleners en begeleiders die in hun werk te maken hebben met (verstoorde) ouder-kind interacties.

Leerdoelen

- Ouder-kind interacties en de ontwikkeling van het kind
- Signaleren van toxische stress en aangrijpingspunten voor preventie en behandeling
- Omgaan met ouder-kind gerelateerde risico's vanuit hechtingsperspectief
- Het voeren van kindgesprekken tijdens en na complexe scheidingen
- De transitie van verstoorde ouder-kind interacties naar kracht bij ouder(s) en kind
- Intergenerationele overdracht van onveilige gehechtheid
- Herstel van beschadigd basisvertrouwen
- Het juridische speelveld rondom de vraag 'goed genoeg' ouderschap

Programma

09.15 uur Registratie en ontvangst met koffie en thee

10.00 uur Opening congres door dagvoorzitter Dr. Guido van de Luitgaarden

10.15 uur Prof. Dr. Carolien Rieffe [Universiteit Leiden] - Ouder-kind interacties en de ontwikkeling van het kind

11.00 uur Dr. Frans Pijpers [Nederlands Centrum Jeugdgezondheid] - Toxische stress: gevolgen en aangrijpingspunten voor preventie en behandeling

11.45 uur Pauze

12.15 uur Arno Derkx [Mutsaersstichting] - Ouder-kind gerelateerde risico's vanuit hechtingsperspectief

13.00 uur Lunchbuffet

14.00 uur Deelsessieronde 1

Deelsessie 1A Robbert Hogenelst [All about people] - Het voeren van kindgesprekken tijdens en na complexe scheidingen

Deelsessie 1B Drs. Regi Melcherts [Strategisch coachen] - De transitie van verstoorde ouder-kind interacties naar kracht bij ouder(s) en kind

15.00 uur Pauze

15.30 uur Deelsessieronde 2

Deelsessie 2A Giel Vaessen [Kindindekabel] - Intergenerationele overdracht van onveilige gehechtheid

Deelsessie 2B Mr. Lydia Janssen [Zelfstandig adviseur] - Het juridische speelveld rondom de vraag 'goed genoeg' ouderschap

16.30 uur Afsluiting

17.00 uur Einde

Sprekers

Prof. Dr. Carolien Rieffe

Bijdrage: Ouder-kind interacties en de ontwikkeling van het kind

Carolien is hoogleraar (Ontwikkelingspsychologie, Universiteit Leiden; Honorary Professor ULC, Londen) op het gebied van sociale en emotionele ontwikkeling bij kinderen en jongeren met communicatieve beperkingen, zoals autisme, gehoorverlies, of een taalontwikkelingsstoornis. In haar onderzoekslab (www.focusonemotions.nl) wordt vooral onderzocht wat het effect is van toegang tot de sociale wereld op de emotionele ontwikkeling, en hoe dit dan weer het sociaal functioneren beïnvloedt.

In de ontwikkeling van het kind speelt de ouder-kind interactie een belangrijke rol. Een groot aspect binnen deze ouder-kind interactie is de sensitieve houding van de ouder naar het kind toe. Carolien zal in deze inleidende presentatie nader ingaan op de ouder-kind interactie in relatie tot de ontwikkeling van het kind. Wat zegt wetenschappelijk onderzoek hierover en wat is belangrijk om in de praktijk mee te nemen?

Dr. Frans Pijpers

Bijdrage: Toxische stress: gevolgen en aangrijpingspunten voor preventie

Frans heeft een achtergrond als huisarts, jeugdarts bij GGD West-Brabant, onderzoeker aan de Radboud Universiteit te Nijmegen en hoofd implementatie, training en opleiding bij TNO Kwaliteit van Leven. Ook was hij hoofd jeugdgezondheidszorg en Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (AMK) bij GGD West-Brabant en hoofd JGZ bij GGD Amsterdam. Frans ontving in 2016 de Dr. A.J. Swaakprijs voor zijn werk en inzet voor de gezonde ontwikkeling van het kind. Momenteel is hij werkzaam als adviseur voor het onderwerp Early Life Stress. Toxische stress vergroot de kans op psychische en lichamelijke ziekten aanzienlijk. Toxische stress tijdens het opgroeien beïnvloedt de ontwikkeling van hersenen én lichaam negatief. Vooral in kwetsbare perioden zoals de eerste 1000 dagen na de conceptie en in de adolescentie, zijn de hersenen erg gevoelig voor externe invloeden. In deze interactieve

presentatie zal besproken worden wat toxische stress is, hoe deze te signaleren is en wat aangrijpingspunten zijn voor preventie en behandeling.

Arno Derikx

Bijdrage: Ouder-kind, kansen en risico's gerelateerd aan gehechtheid

Arno is contextueel en systemisch opgeleid en is gespecialiseerd in de begeleiding van professionals binnen diverse hulpverleningsvormen waaronder ambulante- en residentiële pleegzorg. Arno is werkzaam bij Hoeve de Kaolder als coach voor medewerkers van de Mutsaersstichting.

Gehechtheid is inherent aan het gegeven dat een zoogdier van volwassen zoogdieren afhankelijk is om te kunnen overleven. Het is geen keuze, geen besluit dat wel of niet genomen kan worden, maar een must. Verbindingsverlangen is er altijd, waarbij het kind alles in het werk stelt om de volwassene aan zich te doen hechten. Super fijn als dat lukt en als een op de vijf interacties slaagt, dan is dat al voldoende om te komen tot veilige gehechtheid. Wat is de rol van ouders, waar zitten de risico's en kansen en hoe hier vervolgens mee om te gaan?

Robbert Hogenelst

Bijdrage: Kindgesprekken en complexe scheidingen

Robbert behoort tot de meest ervaren mediators van Nederland. Hij verzorgt jaarlijks circa 200 mediations, waaronder zeer ingewikkelde zaken via de rechtbank en kinderplichtverleningsinstanties. Hij gaat daarbij op zoek naar de juiste balans, waarbij het belang van de kinderen voorop staat. Robbert voert regelmatig kind-gesprekken, is hiervoor opgeleid door Villa Pinedo en traint nu zelf ook mediators in het voeren van kind-gesprekken. Daarnaast verzorgt Robbert de opleiding tot mediator en beoordeelt hij nieuwe mediators in het kader van toelating tot het nationale kwaliteitsregister mediators.

Robbert gaat in deze praktijkgerichte deelsessie in op het voeren van kindgesprekken tijdens en na complexe scheidingen, gekoppeld aan een (directieve) opstelling naar de ouders gericht op hun verantwoordelijkheid naar het kind.

Drs. Regi Melcherts

Bijdrage: Van verstoring naar kracht

Regi is voormalig topjudoka, ondernemer, topcoach en internationaal docent. Zijn focus is gericht op persoonlijk leiderschap, coaching en organisatiegroei. Hij is gespecialiseerd in het oplossen van complexe geëscaleerde conflicten. Regi is onder meer als docent verbonden aan de SSR en heeft rechters intensief opgeleid in conflictcoaching. Hij is erkend docent-intervisiebegeleider bij de vFAS en is eveneens verbonden aan de VVCP. Regi heeft uitgebreide ervaring in ouderschapsonderzoeken en complexe overlegscheidingen. Hij is een meester in het inspireren met de focus en spirit van een topsporter.

De transitie van verstoorde ouder-kind interacties naar eigen kracht bij ouder en kind staat primair in deze deelsessie onder leiding van Regi Melcherts.

Giel Vaessen

Bijdrage: Intergenerationele overdracht

Giel werkte decennia lang als groepswerker, behandelcoördinator en gezinstherapeut in de kinder- en jeugdpsychiatrie en als zorgcoördinator in het speciaal onderwijs. Momenteel is hij werkzaam als zorgcoördinator en gezinstherapeut in de ambulante GGZ. Daarnaast geeft

Giel reeds vele jaren cursussen en trainingen rondom kinder- en jeugdproblematiek en schreef hieromtrent diverse praktijkgerichte boeken, zoals "als hechten moeilijk is", "Multiprobleemgezinnen in de jeugdzorg" en "Autisme...en nu?" Het begrip intergenerationele overdracht wordt uitgelegd vanuit onveilige hechting. Zowel met betrekking tot uiterst onvoorspelbare gezinscontexten als emotioneel verwaarlozende gezinssituaties. Giel zal handvatten geven, hoe je het getraumatiseerd basisvertrouwen kunt herstellen en daarmee intergenerationele herhalingen beter voorkomen kunnen worden.

Mr. Lydia Janssen

Bijdrage: De juridische invalshoek rondom 'goed-genoeg-ouderschap'

Lydia is jurist, zelfstandig adviseur en opleider, gespecialiseerd in recht, (jeugd)zorg en welzijn. Zij heeft in opdracht van het ministerie de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling ontworpen. Lydia heeft ruime werkervaring op het gebied van privacyreglementen, ouderschap en gezag, dossiervorming, beroepsgeheim en juridische aspecten van de (jeugd)zorg en incidentenonderzoek. Zij is auteur van diverse brochures en boeken over recht en zorg.

In deze deelsessie wordt het thema 'goed genoeg ouderschap' verkend vanuit de juridische invalshoek. Aan de orde komen vragen zoals: Wat is goed genoeg ouderschap? Welke mogelijkheden zijn er om 'goed genoeg ouderschap' te stimuleren en wat te denken van de creatieve drang-mogelijkheden die de laatste jaren worden bedacht? Welke juridische instrumenten zijn er als het ouderschap niet goed genoeg is en welke voorwaarden gelden er dan? En is acceptatie van hulp voldoende om weer 'goed genoeg' ouder te zijn? Er is ruim de gelegenheid om vragen te stellen en ervaringen met elkaar uit te wisselen.

Dr. Guido van de Luitgaarden

Bijdrage: Dagvoorzitter

Guido is opgeleid als sociaal-pedagogisch hulpverlener en werkte in die hoedanigheid onder meer in het sociaal-cultureel werk. Hij was gedurende 16 jaar als senior onderzoeker en docent werkzaam bij Zuyd Hogeschool, lectoraat Sociale Integratie. Guido promoveerde aan de University of Salford (VK) op een proefschrift over oordeels- en besluitvorming bij vermoedens van kindermishandeling. Sinds 2006 is hij verbonden aan het Euregionaal Congresburo en het Centrum voor Educatie en Supervisie. Daarnaast is hij echtgenoot en (pleeg)vader. Ook is hij voorzitter van de Raad van Toezicht van het Steunpunt Mantelzorg Zuid.